

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.01>

УДК 378.091.3:327:001.102

**Андрущенко Т. В., Ковчина І. М.,
Панченко М. В., Мельник В. В., Хворостянко Н. А.**

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІКТ У ТЕОРЕТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються проблеми підготовки студентів освітньої програми міжнародна інформація засобами інформаційно-комп'ютерних технологій, що надзвичайно актуальні у складній ситуації, яка пов'язана з карантинними обмеженнями та дистанційним навчанням у закладах вищої освіти. Виявлено та доведено доцільність і практичність методів використання інформаційно-комп'ютерних технологій у навчальному процесі для ефективності засвоєння знань студентів та перетворення їх у компетентності. Закладено обґрунтоване твердження безапеляційного прагнення до укорінення європейської інноваційно-технологічної освітньої моделі, що забезпечує самореалізацію особистості в процесі навчання.

Використання інформаційно-комп'ютерних технологій під час викладання теоретичних основ професійної інформації студентам педагогічного університету надає можливість поєднати в собі науково обґрунтовану систему дій, операцій та процедур, які забезпечують цілеспрямоване й поетапне впровадження різних видів педагогічних нововведень, що викликають позитивні зміни в педагогічному процесі, модернізують і трансформують його.

Інноваційні технології системи підготовки до майбутньої професійної діяльності засобами інформаційно-комп'ютерних технологій фахівців закладів вищої освіти перебувають під впливом багатьох складових, частина яких потребує структурних змін у ній, інші – змістових, технологічно-цифрових. Реалізація завдань з підготовки практичних фахівців засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у цифрову епоху системи сучасної професійної підготовки залежить від змістового наповнення самого процесу підготовки та перспективи її розвитку, які, у свою чергу, значною мірою залежать від політики держави у цій сфері.

У багатьох країнах міжнародного простору (Великій Британії, Німеччині, Польщі та інших) державна освітня політика з підготовки фахівців нового, цифрового формату, спрямовує свій інноваційний потенціал з інформаційно-комп'ютерних технологій на розвиток професійного і загальнокультурного рівня населення у сфері економіки, поліпшення суспільного соціуму, на допомогу окремо взятому студенту.

Ключові слова: *ІКТ (інформаційно-комп'ютерні технології), теоретична підготовка, гуманітарні спеціальності, заклади вищої освіти, міжнародна інформація, компетентності, інноваційне навчання, традиційне навчання, політико-міжнародний простір, фахівець європейського спрямування.*

У сучасному глобалізованому світі надзвичайно актуально стоїть питання ефективної взаємодії всіх сфер підготовки фахівця, особливо інноваційної складової, невід'ємною частиною якої є підготовка студентів ОП міжнародна інформація засобами інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ). Засоби ІКТ використовуються для формування майбутніх фахівців достатньо давно. Але лише в останні п'ять років з'явилися нові можливості використовувати ІКТ під час аудиторних та позааудиторних занять, дистанційного навчання у зв'язку з форс-мажорними обставинами у планетарних рамках. Цьому сприяла нова епоха – цифрова, яка достатньо швидко увійшла в життя людей, особливо молодого покоління, заповнила увесь час студентства. Завдяки цифровій епосі викладачі вищих закладів освіти мають змогу застосовувати ІКТ повною мірою – особисто та дистанційно.

Теоретичні засади застосування інноваційних технологій у вищій школі України в українській науці досліджували Т. В. Андрущенко, І. М. Ковчина, М. В. Панченко та інші учені.

Т. В. Андрущенко у своїй праці “Застосування сучасних методів навчання як інструмент підвищення якості вищої освіти в Україні” підкреслює, що підготовки студентів в цілому повинна розглядатися у контексті осучаснення всього змісту наповнення дисциплін, що викладаються студентам, спираючись на нові інформаційні технології, взаємний досвід і загальну інтеграцію України у міжнародний освітній простір [1].

Академік В. Ю. Биков, який все життя займається педагогічною діяльністю, проектує теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем, зазначає одну із головних підцілей підготовки студента – формування і розвиток професійної компетентності [2]. Ми повністю погоджуємось і вважаємо формування компетентностей студентів головною метою діяльності вищого закладу освіти [3]. Саме завдяки застосуванням ІКТ іде поглиблене опанування компетентностями, розширюються можливості, завдяки котрим можна підготувати високопрофесійного фахівця.

Відомий український педагог у галузі техніко-технологічної підготовки студентів М. С. Корець у працях, присвячених формуванню фахівця майбутнього стверджує, що інформаційні технології із застосуванням ІКТ допомагають опанувати професійно будь-яку діяльність [4]. Він також, заглядаючи у майбутнє попереджав, що викладач університету без опанування ІКТ не зможе працювати з високою віддачею та бути затребуваним суспільством.

Інша українська учена-педагог І. М. Ковчина вважає головним завданням вищих закладів освіти підвищення інтелектуального потенціалу української молоді завдяки модернізації змістового наповнення дисциплін та їх викладання у системі вищої освіти. Учена наголошує на необхідності обміну досвідом з викладачами європейських країн та відтворення його у національних закладах вищої освіти [5, с. 32-34].

Сучасний світ, європейські реалії та вимоги Болонських домовленостей вимагають здійснювати підготовку студентів за інноваційними технологіями із застосуванням ІКТ. Це передбачає оновлення потенціалу особистості, яку готує вищий заклад освіти, що функціонує і розвивається в інтересах майбутнього фахівця, слугує повноцінному розвитку всіх його здібностей, призначення яких – на високому рівні виконувати професійну діяльність та бути компетентним у власній діяльності.

Сучасний світ щорічно оновлюється завдяки тісному взаємозв'язку і проникненню інноваційних технологій ІКТ в теорію, практику, методичку і методи підготовки студентів ОП міжнародна інформація. Сприяє цьому інтеграція вищої освіти України до європейського та світового освітнього простору.

Як указує група авторів, які розробляють методички впровадження нових цифрових технологій у навчальний процес, під керівництвом О. М. Спіріна, незважаючи на проблеми в нашій державі, цифровізація життєдіяльних процесів продовжується та інформатизації відводиться ключова роль у підготовці інтелектуального потенціалу української нації [6]. Дану тезу розвивають й інші учені-педагоги.

Саме інтеграційні процеси завдяки ІКТ зумовлюють необхідність збагачення національної системи підготовки студентів – практичних психологів, міжнародників, учителів з технологій навчання та інших фахівців за оновленими теоретичними та практичними методами професійної освіти за умови збереження досягнень української вищої школи.

XXI століття відкрило цифрову епоху, в якій події розвиваються із надзвичайною швидкістю. Відповідно ми фіксуємо суттєві зміни в особистісному збагаченні молоді людини XXI століття, які мають знайти розуміння і позитивне відображення в інноваційних процесах технології професійної підготовки компетентнісних фахівців. Тому на перший план виходить таке поняття як “інноваційна професійна підготовка студентів із застосуванням ІКТ”, що здатна стимулювати та надихати на вироблення креативних ідей, системного мислення як у професорсько-викладацького складу, так і у студентів, розширення уяви, розвивати пізнавальні і творчі здібності, створювати напрямки до ефективної взаємодії та комунікації зацікавлених сторін. Це єдино можливий шлях формування цілісної гармонійної особистості фахівця європейського спрямування у вищому закладі освіти, фахівця нового часу у сучасному політико-міжнародному полі європейського співтовариства. Міжнародна організація ЮНЕСКО чітко зазначає необхідність забезпечувати людині освіту протягом всього життя, а отже задовольнити її потребу в інформаційно-комп'ютерних технологіях [7].

Провідні вітчизняні заклади вищої освіти, до яких належить і Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, стимулюють і заохочують використання різноманітних навчальних теорій, методик та практик, в першу чергу інноваційних, із застосування ІКТ, а також сприяють поєднанню таких галузей науки, як психологія, міжнародні відносини,

технології навчання. Така інтеграція, взаємовплив є вимогою європейських норм, оскільки вже у недалекому майбутньому фахівці різних поколінь повинні будуть володіти ІКТ на високому рівні. В іншому випадку не буде потреба у фахівцях, які не володіють цифровими технологіями сучасного рівня.

Мета дослідження – проаналізувати, розкрити та довести необхідність впровадження інноваційних технологій засобами ІКТ у підготовку майбутніх фахівців ОП міжнародна інформація галузі міжнародні відносини у вищих закладах освіти.

Теоретичні основи підготовки фахівців вищого закладу освіти, зокрема гуманітарного спрямування – психологів, міжнародників, фахівців технологій навчання спонукають розглянути загальні процеси освіти. Освіта XXI століття – це освіта для людини. Її стрижень – цифрова, розвиваюча, взаємовпливова домінанта, яка спирається на відповідальну особистість європейського спрямування. Така особистість здатна до самоосвіти і саморозвитку в оволодінні сучасними інформаційними технологіями, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітні ресурси за допомогою ІКТ, використовувати сформовані знання і набуті вміння та навички для розв'язання дієвих проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни. Тому важливим завданням, які поставила Європа у своїй Концепції розвитку 2020, є освіта всіх людей. Концепція Європа 2030 підтверджує освіту людини протягом всього життя.

Сучасний світ розвивається швидкими, цифровими темпами. Щоб встигнути за розвитком, необхідно запроваджувати інноваційні технології на засадах ІКТ, що сприяють підготовці фахівців гуманітарного спрямування у закладах вищої освіти, які діятимуть у світовому просторі найближчим часом.

Сучасний стан системи впровадження інноваційних технологій, зокрема практичної підготовки психологів, міжнародників, фахівців технологій навчання не завжди відповідає потребам суспільства. Наразі існує потреба у кардинальних змінах їх професійної підготовки, зняття певних обмежень на інноваційну діяльність.

У недавньому історичному аспекті радикально змінюється політико-міжнародний простір, а отже державна освітня політика і в Україні, і за рубежом. Розпочалося становлення нових парадигм освіти, орієнтованих на входження нашої країни у світовий освітній простір, поглиблюються тенденції інноваційності в освіті, зокрема у підготовці фахівців європейського формату. Реалізація принципу інноваційності дає змогу педагогам вищих закладів освіти обирати і конструювати процес підготовки всіх фахівців за альтернативними методами або технологіями, зокрема й цифровими, на засадах ІКТ. Це супроводжується суттєвими позитивними змінами в педагогічній теорії та практиці: розробленням різних варіантів змісту підготовки фахівців з міжнародної інформації.

Вимогою часу є взаємодія різних педагогічних систем та підсистем, наприклад, поєднання психології та міжнародних відносин, удосконалення технологій теоретичної підготовки студентів закладів вищої освіти. Вимога

європейського суспільства – готувати міжнародників-інформаційників, психологів, до здійснення діяльності у міжнародному полі, апробування на практиці як нових форм, так і інноваційних засад професійної підготовки фахівця засобами ІКТ.

Теоретичні дослідження з підготовки практичних психологів, міжнародників до майбутньої професійної діяльності (Т. В. Андрущенко, І. М. Ковчина, М. В. Панченко) указують на розвиток інноваційних засобів у системи і змісті підготовки студентів, зокрема на активне впровадження ІКТ. Такий розвиток відбувається в сучасному світі в контексті глобальних міжнародних освітніх тенденцій, серед яких найпомітнішими є: масовий характер освіти на засадах ІКТ та її неперервність упродовж всього життя, а також збільшення кількості дистанційних варіантів навчання завдяки розвитку ІКТ та впровадження нових операційних систем. Інноваційні технології в ІКТ стають значущими для освіти індивіда і людини в суспільстві. Вони орієнтують студента будь-якого фаху на активне освоєння нових способів пізнавальної діяльності засобами ІКТ. Володіння цифровими технологіями на базі ІКТ допомагає студентам адаптуватися у майбутній професійній діяльності, підтримувати процеси інтелектуальних запитів на вирішення потреб особистості; орієнтують освітню підготовку на особистість, забезпечення можливостей її самореалізації.

Інноваційні технології на засадах ІКТ мають забезпечити кожному студенту якісну підготовку, додаткові можливості для формування компетенцій для професійної діяльності через

– отримання професійної інформації, тобто основ знань про людину, природу і суспільство, що сприяють формуванню наукової картини світу індивіда як основи світогляду особистості та орієнтації її у виборі сфери майбутньої практичної діяльності – розвитку інтелектуальної складової;

– отримання практичного досвіду комунікативної, розумової, емоційної, фізичної, трудової діяльності, що сприяє формуванню основних інтелектуальних, трудових умінь та навичок, необхідних у повсякденній роботі, продовженні освіти та самоосвіти;

– отримання досвіду творчої діяльності, що відкриває простір для розвитку індивідуальних здібностей особистості і забезпечує її підготовку до життя в умовах нової цифрової епохи.

Докорінна зміна способів формування компетентнісних фахівців – психологів, міжнародників породжує нові пріоритетні завдання їхньої підготовки: володіння Internet-ресурсами, вміння оперувати базовими налаштуваннями, що, у свою чергу сприяє отриманню досвіду оволодіння новими технологіями та опануванню уміннями отримувати професійну інформацію, опрацьовувати її, запам'ятовувати, знаходити потрібну інформацію, формувати з неї знання, володіти навичками майбутньої професії, вміти добирати професійний матеріал засобами ІКТ.

Детальне пояснення цим тезам наступне. Уміння навчатися полягає у виробленні вміння оволодівати та оперувати найрізноманітнішою

інформацією завдяки опануванню ІКТ та на її основі – сучасними гаджетами. Уміння отримувати нову професійну інформацію з Internet-ресурсів має на меті формування здатності ефективно оволодівати потребами цифрової епохи, отже новими професійними навичками завдяки ІКТ. Тобто сучасним завданням закладів вищої освіти є сформувати студента – фахівця майбутнього завдяки цифровим технологіям на основі ІКТ, усвідомлювати відповідальність за пошук, виявлення або розміщення власної інформації у необмеженому просторі Internet-ресурсу.

Сучасні технології, зокрема Internet-мережа надає змогу швидко перейти до якісних змін у підготовці спеціалістів – фахівців з міжнародної інформації, майбутніх психологів, застосовуючи нові механізми інтенсивного розвитку засобів комунікації та інформаційних технологій, у впровадженні у навчальний процес підготовки студента вищого закладу освіти нових форм роботи.

Характеризуючи теоретичні засади інноваційних технологій підготовки психологів, фахівців-інформаційників міжнародного профілю до професійної діяльності у політико-міжнародному просторі засобами ІКТ, відмітимо, що головною особливістю сучасної системи їхньої підготовки є співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної.

Для нашого дослідження важливими є терміни “традиційне навчання”, “інноваційне навчання” та похідний термін від двох попередніх “інноваційні технології”. Розглянемо їх більш детально.

Терміни “традиційне (нормативне) навчання” та “інноваційне навчання” запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу (1978), які звернули увагу світової наукової громадськості на невідповідність принципів сталої, традиційної підготовки майбутнього фахівця до економічних вимог тогочасного суспільства, а отже до особистості фахівця, його креативних, пізнавальних можливостей у професійній діяльності [8].

“Інноваційне навчання” розумілось ученими як процес і результат даного процесу навчання у закладах вищої освіти, що стимулює новаторські зміни загалом у суспільстві, а також у культурному та соціальному середовищах. Інновації у підготовці фахівців зорієнтовані на формування дисциплінарних компетенцій у студента до динамічних змін у майбутній професійній діяльності, зокрема соціумі, за рахунок розвитку здібностей до творчості, розширення різноманітних форм мислення, а також здатностей до співробітництва з іншими фахівцями. Інноваційна підготовка логічно включає у свою структуру інноваційні технології [9].

Специфічними особливостями інноваційного навчання є його відкритість майбутньому, здатність до передбачення на основі постійної переоцінки цінностей, налаштованість на конструктивні дії в нових ситуаціях.

“Інноваційні технології” у широкому розумінні терміну, радикально нові або вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва, самі виступають товаром [10].

У нашому розумінні, “інноваційні технології – це удосконалені технології підготовки майбутніх фахівців зокрема практичних психологів, міжнародників,

фахівців технологій навчання у вищому закладі освіти засобами ІКТ, під час аудиторних та позааудиторних занять, завдяки використанню цифрових технологій, які сприяють формуванню студента європейського рівня (авт. Т. В. Андрущенко, І. М. Ковчина, М. В. Панченко).

Серед інноваційних технологій, які набули поширення в практиці підготовки психологів, міжнародників у закладах вищої освіти, можна виділити дев'ять видів, а саме:

а) особистісно орієнтовані технології, тобто підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом його індивідуалізації та диференціації, створення атмосфери комфорту в процесі навчання, розширення простору співробітництва між викладачами та студентами на гуманному суб'єкт-суб'єктному рівні;

б) нові інформаційні технології, тобто сукупність методів і технологічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації за допомогою комп'ютерів і телекомунікаційних мереж);

в) модульно-рейтингові технології, тобто система навчання за окремими функціональними вузлами, відображеними у змісті, організаційних формах і методах – модулях із метою підвищення зацікавленості студентів у результатах навчання та об'єктивності оцінки знань з окремих предметів і фаху в цілому;

г) технології розвитку творчості, тобто стимуляція у студентів інтересу до пізнавальної діяльності за допомогою завдань творчого характеру);

д) ігрові технології, тобто імітація майбутньої фахової діяльності в ігровій формі, використання різних навчально-педагогічних та навчально-професійних ігор;

є) діалогові технології, тобто вирішення в режимі діалогу питань проблемного характеру, що не мають однозначного вирішення в науці та практиці);

ж) проектні технології, тобто розв'язання різних проблем, стимулювання інтересу студентів до самостійного здобуття певних знань, умінь і навичок);

з) технології цілепокладання та життєтворення, тобто усвідомлення цілей своєї професії, віра у свої можливості та власний успіх, сподівання на позитивні перспективи в майбутньому;

і) тренінгові технології, тобто система діяльності щодо відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання різних видів завдань, типових для людини з високорозвиненою мотивацією [11].

Вказані інноваційні технології можна поділити за ознакою масштабності перетворень на системні (особистісно орієнтовані, нові інформаційні технології, модульно-рейтингові), модульні (технології розвитку творчості, ігрові та діалогові), локальні (проектні технології, цілепокладання та життєтворення, тренінгові).

Наголошуємо, що Європейському суспільству цифрового рівня потрібні фахівці з актуальними знаннями ІКТ у сучасному світі, гнучкістю і критичністю мислення, творчо-технічною ініціативою, високим адаптаційним потенціалом.

Не менш важливими будуть такі нові якості, як вміння користуватися гаджетами на основі ІКТ з різними операційними системами, висока моральність і відповідальність за пошук, використання та розміщення власних матеріалів на просторах Internet-системи, внутрішня свобода від обмежень у використанні програм, закладених у гаджетах, налаштованість на максимальну самореалізацію саме завдяки цифровим технологіям, здатність досягати високої мети раціональним шляхом і коректними засобами у використанні ІКТ, відповідними до сучасних вимог цифрової епохи.

Інноваційні технології системи підготовки до майбутньої професійної діяльності засобами ІКТ фахівців закладів вищої освіти, зокрема педагогічного університету, перебувають під впливом багатьох складових, частина яких потребує структурних змін у ній, інші – змістових, технологічно-цифрових. Реалізація завдань з підготовки практичних фахівців засобами ІКТ у цифрову епоху системи сучасної професійної підготовки залежить від змістового наповнення самого процесу підготовки та перспективи її розвитку, які, у свою чергу, значною мірою залежать від політики держави у цій сфері.

У багатьох країнах міжнародного простору (Великій Британії, Німеччині, Польщі та інших) державна освітня політика з підготовки фахівців нового, цифрового формату, спрямовує свій інноваційний потенціал з ІКТ на розвиток професійного і загальнокультурного рівня населення у сфері економіки, поліпшення суспільного соціуму, на допомогу окремо взятому студенту. І такий стан є важливою умовою економічного розвитку у державі, збереження і підвищення конкурентоспроможності фахівця як представника національної економіки на світових ринках, соціальної стабільності.

Сучасна підготовка студента-фахівця може проходити доволі легко саме завдяки обізнаності викладачів з ІКТ. Наше опитування показало, що сто відсотків педагогів вищих закладів освіти працюють з комп'ютерними технологіями, тобто володіють усіма сучасними гаджетами, які мають студенти у приватному користуванні. Володіють інформацією про власний предмет та його пошуки в Internet-системі – 82% педагогів. Це, на наш погляд, не дуже високий показник, адже сучасні студенти вільно володіють операційними системами і викладачі повинні стовідсотково ними володіти та використовувати під час викладацької діяльності.

Нами було проведено анонімне, закрите, опитування професорсько-викладацького складу факультету психології (28 осіб) НПУ імені М. П. Драгоманова на предмет використання на заняттях зі студентами ІКТ. Відсотки повністю підтвердилися, три роки тому – 82, у 2020 році – 94 %. Тобто кількість професорсько-викладацького складу, що використовують гаджети на заняттях майже стовідсоткова. Опитування студентів показало, що вони стали більш шанобливо ставитися до викладачів, особливо зростає до ста відсотків повага до тих, хто володіє ІКТ.

На початку досліджуваної теми нами було розглянуто стан впровадження професорсько-викладацьким складом ІКТ у аудиторну та позааудиторну роботу зі студентами. Під час опитування ми просили дати

відповідь на питання: як Ви розумієте сутність поняття “ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології)”; чи використовуєте Ви у процесі викладання ІКТ? (постійно, епізодично, ні) – якщо так, то вкажіть, які саме? якщо ні, то вкажіть причини їх не використання у процесі викладання?; чи достатня матеріально-технічна база для широкого застосування ІКТ під час викладання? (так, ні); методом самооцінки визначити рівень власної інформаційної підготовки для широкого застосування ІКТ у процесі викладання гуманітарних дисциплін (низький, задовільний, достатній, високий) тощо. Більшість викладачів відмітило свій рівень використання ІКТ як задовільний. Студенти вказали, що десять відсотків викладачів на високому рівні володіють ІКТ.

Викладачі найчастіше використовують проектор (69%), ноутбук (5%), планшет (21%), комп’ютер (якщо є в аудиторії, то 76%), завдяки яким застосовуються ІКТ – мережа Інтернет, та проводяться відеолекції, слухаються різноманітні аудіозаписи для проведення аудіювання, презентації, використовується навчальний портал, on-line тестування пройденого матеріалу, а також електронні підручники тощо. На жаль, є викладачі, які зовсім не використовують цифрові технології під час аудиторних занять.

Як ми вказували вище, термін “інновація” має латинське походження і в перекладі означає оновлення, зміну, введення нового. У педагогічній інтерпретації “інновація” означає нововведення, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу. Інновацію можна розглядати як процес – масштабну або часткову зміну системи і відповідну діяльність і продукт як результат цієї діяльності. Такою інновацією є постійне використання ІКТ під час аудиторної роботи.

Ще одне цікаве опитування було проведене нами серед студентів стосовно ІКТ. Відповідаючи на запитання анкети “Чи допоможе якісне володіння ІКТ вдало працевлаштуватись?”, сто відсотків студентів у 2021 році дали відповідь “так” порівняно з 80,33% студентів у 2015 році. Підсумовуючи результати, можна зробити висновки, що студенти ОП міжнародна інформація спеціальності “міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” вважають, що володіння ІКТ викладачами під час аудиторних занять є важливими для отримання теоретичних засад професійної інформації та, одночасно, для професійного становлення майбутнього фахівця та подальшої успішної кар’єри.

Отже, використання ІКТ під час викладання теоретичних основ професійної інформації студентам педагогічного університету надає можливості поєднати в собі науково обґрунтовану систему дій, операцій та процедур, які забезпечують цілеспрямоване й поетапне впровадження різних видів педагогічних нововведень, що викликають позитивні зміни в педагогічному процесі, модернізують і трансформують його.

Перспективи подальших досліджень. Подальшими розвідками наукових досліджень можуть бути: практичне застосування ІКТ під час проведення тренінгових занять зі студентами вищих закладів освіти;

особливості застосування цифрових технологій під час семінарських занять зі студентами гуманітарних спеціальностей; ІКТ як механізм підготовки фахівця європейського рівня.

Використана література :

1. Андрущенко Т. В. Застосування сучасних методів навчання як інструмент підвищення якості вищої освіти в Україні. *Гілея: науковий вісник* : зб. наук. праць Серія : Політичні науки. 2018. Випуск 137. С. 287-289.
2. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем. *Інформаційні технології і засоби навчання* : зб. наук. праць / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. Київ : Атіка, 2005.
3. Євроінтеграція та освіта: виклики ХХІ століття : збірник наукових праць кафедри політичної психології та соціально-правових технологій факультету психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / за заг. ред. проф. Т. В. Андрущенко, доктор політ. наук, проф. І. М. Ковчиної, доктор пед. наук, доц. М. В. Панченко, канд. істор. наук, доц. С. В. Пасічніченко, канд. юрид. наук. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 202 с.
4. Ковчина І. М. Актуалізація професійної підготовки студентів спеціальності “міжнародні відносини”. *Нові концепції викладання у світлі інноваційних досягнень європейської дидактики вищої школи* : матеріали Міжнародної науково-методичної конференції 30-31 жовтня 2017 року / укл. С. М. Іваненко, О. В. Холоденко, К. М. Павицька, О. Г. Смольнікова. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 515 с.
5. Макаренко Л. Л. Аксиологічний ресурс інформатизації освіти в добу глобалізації світового освітнього простору *Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności* : зб. наук. пр. : у 2 томах / НАПН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Комітет пед. наук Польської Академії наук, Наукове товариство “Польща-Україна”, Академія спец. педагогіки імені Марії Гжегожевської у Варшаві, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. Київ ; Варшава : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. Том 2. С. 337-348.
6. Шишкіна М. П., Спірін О. М., Запорожченко Ю. Г. Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання якості засобів ІКТ. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/11084299.pdf>. Читання з екрану.
7. URL : http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf. Читання з екрану.
8. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/Club_of_Rome. Читання з екрану.
9. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/Club_of_Rome. Читання з екрану.
10. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>. Читання з екрану.
11. Шапран О., Шапран В. Інноваційні технології в педагогіці та психології: їх сутність та різновиди. <https://stationline.org.ua>.

References :

- [1] Andrushchenko T. V. Zastosuvannia suchasnykh metodiv navchannia yak instrument pidvyshchennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini. *Hileia: naukovyi visnyk* : zb. nauk. prats. Seria: Politychni nauky. 2018. Vypusk 137. S. 287-289.
- [2] Bykov V. Yu. Teoretyko-metodolohichni zasady modeliuвання navchalnoho seredovyschcha suchasnykh pedahohichnykh system. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia* : zb. nauk. prats / za red. V. Yu. Bykova, Yu. O. Zhuka / Instytut zasobiv navchannia APN Ukrainy. Kyiv : Atika, 2005.
- [3] Ievrointehratsiia ta osvita: vyklyky KhKhI stolittia : zbirnyk naukovykh prats kafedry politychnoi psykholohii ta sotsialno-pravovykh tekhnolohii fakultetu psykholohii Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova / za zah. red. prof. T. V. Andrushchenko, doktor polit. nauk, prof. I. M. Kovchynoi, doktor ped. nauk, dots. M. V. Panchenko, kand. istor. nauk, dots. S. V. Pasichnichenko, kand. yuryd. nauk. Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2019. 202 s.

- [4] Kovchyna I. M. Aktualizatsiia profesiinoi pidhotovky studentiv spetsialnosti “mizhnarodni vidnosyny”. *Novi kontseptsii vykladannia u svitli innovatsiinykh dosiahnen yevropeiskoi dydaktyky vyshchoi shkoly : materialy Mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii 30-31zhovtnia 2017 roku / ukl. S. M. Ivanenko, O. V. Kholodenko, K. M. Pavlytska, O. H. Smolnikova. Kyiv : NPU imeni M. P. Drahomanova, 2017. 515 s.*
- [5] Makarenko L. L. Aksiolohichniy resurs informatyzatsii osvity v dobu hlobalizatsii svitovoho osvithnoho prostoru *Osvita dlia suchasnosti = Edukacja dla wspólczesności : zb. nauk. pr. : u 2 tomakh / NAPN Ukrainy, Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova, Komitet ped. nauk Polskoi Akademii nauk, Naukove tovarystvo “Polshcha-Ukraina”, Akademiia spets. pedahohiky imeni Marii Hzhhezhhevskoi u Varshavi, Asotsiatsiia rektoriv pedahohichnykh universytetiv Yevropy. Kyiv ; Varshava : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2015. Tom 2. S. 337-348.*
- [6] Shyshkina M. P., Spirin O. M., Zaporozhchenko Yu. H. Problemy informatyzatsii osvity Ukrainy v konteksti rozvytku doslidzhen otsiniuvannia yakosti zasobiv IKT. Rezhym dostupu : <https://core.ac.uk/download/pdf/11084299.pdf>. Chytannia z ekranu.
- [7] Rezhym dostupu: http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf. Chytannia z ekranu.
- [8] Rezhym dostupu: https://en.wikipedia.org/wiki/Club_of_Rome. Chytannia z ekranu.
- [9] Rezhym dostupu: https://en.wikipedia.org/wiki/Club_of_Rome. Chytannia z ekranu.
- [10] Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki>. Chytannia z ekranu.
- [11] Shapran O., Shapran V. Innovatsiini tekhnolohii v pedahohitsi ta psykholohii: yikh sutnist ta riznovydy. <https://stattionline.org.ua>.

АНДРУЩЕНКО Т. В., КОВЧИНА И. М., ПАНЧЕНКО М. В., МЕЛЬНИК В. В., ХВОРОСТЯНКО Н. А. Использование современных ИКТ в теоретической подготовке будущих специалистов по международной информации в высшем учебном заведении.

В статье рассматриваются проблемы подготовки студентов образовательной программы международная информация средствами информационно-компьютерных технологий, что чрезвычайно актуальные в сложной ситуации, которая связана с карантинными ограничениями и дистанционным обучением в высших учебных заведениях. Выявлена и доказана целесообразность и практичность методов использования информационно-компьютерных технологий в учебном процессе для эффективности усвоения знаний студентами и превращения их в компетентности. Заложено обоснованное утверждение безапелляционного стремления к укоренению европейской инновационно-технологической образовательной модели, которая обеспечивает самореализацию личности в процессе обучения.

Использование информационно-компьютерных технологий при преподавании теоретических основ профессиональной информации студентам педагогического университета дает возможность объединить в себе научно обоснованную систему действий, операций и процедур, обеспечивающих целенаправленное и поэтапное внедрение различных видов педагогических нововведений, вызывающих положительные изменения в педагогическом процессе, модернизируют и трансформируют его.

Инновационные технологии системы подготовки к будущей профессиональной деятельности средствами информационно-компьютерных технологий специалистов высшего образования находятся под влиянием многих составляющих, часть которых требует структурных изменений в ней, другие – содержательных, технологически-цифровых. Реализация задач по подготовке практических специалистов средствами информационно-компьютерных технологий в цифровую эпоху системы современной профессиональной подготовки зависит от содержательного наполнения самого процесса подготовки и перспективы его развития, которые, в свою очередь, в значительной степени зависят от политики государства в этой сфере.

Ключевые слова: ИКТ (информационно-компьютерные технологии), теоретическая подготовка, гуманитарные специальности, высшие учебные заведения, международная информация, компетентности, инновационное образование, традиционное образование, политико-международное пространство, специалист европейского направления.

ANDRUSHCHENKO T., KOVCHYNA I., PANCHENKO M., MELNYK V., KHVOROSTIANKO N. *The use of modern IT in theoretical training of future international information professionals in higher education establishments.*

The article is about the problems of preparing students of the educational program international information by means of information and computer technologies, which are extremely relevant in a difficult situation related to quarantine restrictions and distance learning in higher education institutions.

This article reveals the methods of using the information and computer technologies in the educational process for the effectiveness of students' knowledge acquisition and their transformation into competence. There is a well-founded statement of the undisputed desire to implement the European innovation and technological educational model, which ensures self-realization of the individual in the learning process.

The use of information and computer technology in teaching the theoretical foundations of professional information to students of pedagogical university provides an opportunity to combine a scientifically sound system of actions, operations and procedures that provide targeted and phased implementation of various types of pedagogical innovations that cause positive changes in the pedagogical process. modernize and transform it.

Innovative technologies of the system of preparation for future professional activity by means of information and computer technologies of specialists of higher education institutions are under the influence of many components, some of which need structural changes in it, others – semantic, technological and digital. The implementation of tasks for the training of practitioners by means of information and computer technology in the digital age of modern vocational training depends on the content of the training process and prospects for its development, which, in turn, largely depend on government policy in this area.

Keywords: *ICT (information and computer technologies), theoretical training, humanitarian sciences, higher education establishments, international information, competence, innovative learning, traditional learning, political and international space, European oriented professional.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.02>

УДК 378.014.5:316.32

Гевко І. В., Дудник Ю. П., Жижко Т. А.

ДЕТЕРМІНАНТИ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ СИСТЕМ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

У статті зазначено, що на сьогодні доволі інтенсивно розвиваються наука, техніка, збільшується кількість отримуваної інформації, а також знань, що зумовлює необхідність оновлення системи освіти загалом.

Вказано можливі шляхи і перспективи розвитку вищої освіти, що ґрунтуються на засадах гуманізації, гуманітаризації та демократизації навчання. За таких умов викладач повинен не просто надавати студентам певний теоретичний матеріал, а ще й навчати їх працювати самостійно.

Важливу роль в освітньому процесі відіграє взаємодія педагога та здобувача освіти, під час якої кожен навчається, отримує новий досвід, знаходить способи вирішення різноманітних завдань тощо.

озглянуто принципи реформування системи вищої освіти, зокрема: неперервність,